

Ærter i blomst. Foto: Eva Bräuner Sørensen

Økonomi ved produktion af ært til protein i plantebaserede fødevarer

Af Michael Højholdt
og Eva Sørensen

Inden man som planteavler vælger at dyrke ærter til fødevarer, skal man overveje, hvordan produktionsforholdene for afgrøden vil fungere på bedriften. Herunder hvordan de krav, som ærter stiller til blandt andet bonitet og sædskifte, kan honoreres. Desuden er det forventede økonomiske resultat i forhold til alternative afgrøder en vigtig forudsætning for valget.

I sædskiftet vil ærter typisk indgå i stedet for andet vårsæd, der ofte efterfølges efterafgrøder. Ser vi bort fra afgrøder på kontrakt, er det typisk vårkorn, især byg og havre, og raps og hestebønner.

I 2024 blev der dyrket 12.662 hektar med ært til modenhed, 513.138 hektar vårbyg, 51.941 hektar havre og 18.445 hektar hestebønne.

Økonomisk resultat

Hvis aftager af ært til protein stiller krav om særlige hensyn til rengøring af udstyr (for eksempel i glutenfri produktion), skadedyrsikring og lignende, bør de indregnes i det økonomiske resultat. Seges Innovation har eksempler på beregnede meromkostninger på 500-700 kroner per hektar.

Et eksempel på økonomien i ærter til

Eksperten

Michael Højholdt og Eva Sørensen, Seges Innovation.
mih@seges.dk / evas@seges.dk

Sagen kort

- I GUDP-projektet KlimÆPro arbejdes med udvikling af dansk ærteprotein som ingrediens til plantebaserede fødevarer. Blandt andet økonomiske aspekter for produktion, forarbejdning og afsætning.
- Beregningerne for produktionen er baseret på budgetkalkuler fra Farmtal Online.

protein inklusiv meromkostninger til håndtering som konsumafgrøde, indikerer en merpris i forhold til foderært - hvis afgrøden skal være økonomisk attraktiv.

Hvis det økonomiske resultat skal modsvare resultatet for maltbyg, og der antages et udbytte på 47 hektokilo ærter per hektar, skal prisen være 2,22 kroner per kilo. Det er en merpris på 0,22 kroner i forhold til foderærts 2,00 kroner.

Et beregnet DBII på 2.825 kroner per hektar - plus tilskud til varieret planteproduktion (615 kroner) og forfrugtsværdi (1.395 kroner: 9 hektokilo hvede à 155 kroner) giver 4.835 kroner per hektar. Det giver samme indtjening for konsumært som for maltbyg (ved 66 hektokilo à 170 kroner plus halmbjærgning à 0,55 kroner per kilo).

Da der er knyttet en anden risikoprofil til dyrkning og afsætning af ært til protein, må denne balancepris i praksis forventes at fungere som en mindstepris. Dertil skal lægges et risikotillæg - for at opnå væsentlig interesse fra avlere.

Kontraktligt aftalt merpris kan vise sig at være en fordel, og måske en nødvendighed, for at sikre leverance af ærter til protein, hvis der er specifikke krav til håndtering etc.

STØTTET AF

